

Fejlődik a kéziszerszámgyár

Új műhelyek, korszerűsítések

A fejlődő szegedi üzemek közé tartozik a Szegedi Kéziszerszámgyár. Három esztendővel ezelőtt alig 36 millió, tavaly 44 millió forint értékű termék született a műhelyekben. A régi vasipari gyár körülményei alaposan megváltoztak,

az elvégzett korszerűsítés következtében az idén több mint 57 millió forint értékű termelésre készül az üzem.

A kéziszerszámgyárban az elavult, szűkös üzemrészeket átalakították, s új munkahelyeket képeztek ki. Az üzem területe mintegy 2400 négyzetméterrel növekedett. Az előtt három különálló műhelyben dolgoztak a szerzőkészítők, az átépítés után jól felszerelt gépműhelybe költözhetek. Ugyancsak megfelelő körülmények közé kerültek a TMK-műhely dolgozói is. Juhász Géza, a kéziszerszámgyár igazgatója elmondta, ezzel nagyot

javult a sorozatgyártás feltétele,

zavartalanabb a szerszámel-látás, rendszeresebb, jobb a gépek karbantartása. Bővült, fejlődött a precíziós öntőműhely is: új csarnokot emeltek és a régi ívkemen-céket több mint 1 millió forintos költséggel indukciós berendezésekkel váltották fel. Az átalakított precíziós öntőde így 4 és fél millió forint értékkel növelhette termelését egy évben. Így most már nemcsak a kéziszer-számgyár szükségletére dolgozik, hanem más gyárak megrendelésére is. A Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Gépgyár exportra készülő gyümölcsosztályozóihoz például konvejláncokat készítenek. Hasonló terméket szállítanak az Egyesült Izzóba is, ahol a szállítóláncokat komplett televízió képcsőgyártó berendezésekhez használják fel.

Fejlesztették a kovácműhelyt,

új, nagy teljesítményű ejtőkalapácsot vásároltak az NSZK-ból.

De a többi fontos munkaművelethez is a réginél sokszorosan termelékenyebb, jobb gépeket, esztergapadokat, marógépeket szereltek fel az üzemben. Az egyetemes fogók egyik alapműveletéhez új gépeket használnak, amelyek segítségével nagymértékben csökkent a selejt. Míg tavaly ezer munkadarabból átlag 50 rosszul sikerült, az új gépek beállításával az idén 15-re csökkent a selejtes termékek száma.

A gyár munkája, terméklistája azonban nem nagyon változik az idén, továbbra is az egyetemes fogókat, valamint a kombinált csőfogókat gyártják nagy sorozatban. De a tervezők már 1969-re gondolnak.

Jövőre két új típusú metszőollóval, kombinált sör- és dugóhúzóval, újfajta variálható csavarhúzó-készlettel jelentkezik a gyár. A szakembereknek azonban ennél is fontosabb feladatuk van.

Az egyetemes fogókat kívánják az eddigieknél is gazdaságosabban, olcsóbban előállítani.

Ettől függ a kéziszerszámgyár további fejlődése. Ebből a szerszámból igen nagy mennyiséget exportálhatnak, ha a jelenlegi árán olcsóbban tudnák előállítani a fogókat Szegeden. A gyár célja, hogy a köszörülés és a csiszolási műveleteket gépesítse, gazdaságosabbá tegye. Amennyiben ezt sikerül megoldani, a kéziszerszámgyár 1967-hez képest

csaknem megkétszerezheti termelését,

exportját és Magyarország legnagyobb kéziszerszámgyártó üzemévé léphet elő.

M. I.

Magyar—svéd árucsere

Szerdán a Külkereskedelmi Minisztériumban aláírták a jelenleg érvényes ötéves, hosszulejratú magyar—svéd árucsere-forgalmi megállapodást azt 1968. február 1-től 1969. január 31-ig terjedő időszakra vonatkozó és június 20-án parafált árulistának jegyzőkönyvét. A magyar exportárúk túlnyomórészt szabadon vihetők be Svédországba. A most aláírt jegyzőkönyv magyar export árulistája ezért csak azokat a termékeket tartalmazza, amelyek bevitelét kontingen-szek szabályozzák. Ezek közül a következő évben nagyobb mennyiségben exportálhatunk különböző könnyűipari termékeket. Ezen túlmenően főleg élelmiszereket, szer-számgépeket, hengerelt árut, híradástechnikai cikkeket szállítunk Svédországba, míg onnan gépeket és berendezéseket, papírféléket, celluló-zét és vegyi anyagokat vásárolunk.

Hetvenezer új óvodás

Tudnivalók a felvételekről

Az idén előreláthatólag több mint hetvenezer új óvodást tudnak felvenni a rendelkezésre álló intézmények-be. Velük együtt az óvodába járók száma megközelíti a 200 ezret, azaz több mint a felét az óvodás korú népességnek. A felvételekkel kapcsolatos tudnivalókról a következő tájékoztatást adták a Művelődésügyi Minisztériumban:

Az óvodai felvételekre — az előző évekhez hasonlóan

— most is szeptember 1 és 7 között lehet jelentkezni. A szeptemberi felvételtől néhány rendkívüli esetben eltekintenek. Ilyen például, amikor az anya évközben áll munkába, a család lakóhelyet változtat, vagy a családi körülményekben olyan előre nem látott változás áll be, amely a gyermek évközi felvételét indokolja. A rendtartás előírása szerint, ha több a jelentkező mint az óvodai hely, az igények el-

bírlására felvételi bizottságot kell létrehozni.

Az elbírálásnál előnyben részesítik az egyedülálló szülők gyermekét. Ugyancsak a felvétel mellett szóló nyomás érv, ha mindkét szülő dolgozik, s nincs olyan felnőtt családtag, aki a gyereket elláthatná. Mérlegelnek természetesen egyéb szociális indokokat is.

A tanási óvodából helyhiány miatt elutasított gyerekeket köteles átvenni a közelben levő üzemi óvoda, ha ott betöltetlen helyek vannak. Az óvodai „tanév” szeptember 16-án kezdődik.

A nyitvatartási idő az óvodákban napi öt óra; napközi otthonos óvodákban — a szülők igényeitől függően — napi kilenc-tizenkét óra, szombaton hét-kilenc óra. Az óvoda nyitvatartási idejét a szülők többségének — de legalább tíz szülőnek — indokolt és igazolt igénye alapján, a vezető óvónő javaslatára, a területileg illetékes tanács állapítja meg. A szülőknek gondoskodniuk kell arról, hogy gyerekeik a meghatározott időben ott legyenek az óvodában, illetve a megszabott időpontig elvigyék őket. (MTI)

ÍRATLAN TÖRVÉNYEK

Egy állami gondozásból üzembe került munkaslánynak az előleg kifizetése után elveszett a pénze. Körülbelül ötszáz forint. A fizetés utáni napon kisírt szemmel ült a varrógépe mellett, s nagyon el volt keseredve. A városban senki hozzátartozója nincs, drága albérletben lakik, mindenről önmagának kell gondoskodnia szerény fizetéséből. Erthető volt az elkeseredése, hiszen az az ötszáz forint hiány a teljes „csődbe”-jutást jelentette. Arról nem is szólvá, hogy csupán néhány hónapja állt a saját lábára és lett önálló kereső.

A szegedi ruhagyárban viszont olyan környezetbe került, ahol az erkölcsi és morális dolgokban igazi megértésre talált. Selyem Erzsébet brigádja vette szárnyai alá az egyedül levő kislányt. A hovatartozás érzése könnyeket csalt a lány szemébe és őszinte halálával telt meg a szíve munkatársai iránt. Amikor egyszer szavakban is kifejezésre juttatta halálját, a brigád tagjai azt válaszolták neki, hogy ez náluk törvény, a közösség íratlan törvénye. Nem is tartanák magukat érdemesnek a szocialista címre, ha képtelenek lennének soraikba fogadni és támogatni őt.

A brigád idősebb tagjai — évekkel ezelőtt szerveződtek, s azóta többször elnyerték a szocialista címet is — inkább akkor lepődnek meg, ha valaki csodálkozik elhatározásukon. Akkor, amikor megtudták, hogyan járt védcünk, a brigád legfiatalabb tagja, gyorsan elhatározták, hogy segítenek rajta. Mindenki adott valamennyi pénzt, s erejükhez mérten „összehozták” az elveszett összeget. A kislány nagyon elcsodálkozott a kollektívá tétén. Ilyesmire nem számított. Nem is sejtette, nem is tudta, hogy a munkásemberek ilyenek. Pedig senkinek nem lett volna kötelessége ez a támogatás. Sőt, néhányuknál még tízforint is számít.

Íratlan törvényekről beszéltek a brigád tagjai. Vanak-e ilyen törvények? Igen, vannak. Számos olyan „törvény” uralkodik az emberi viszonyokban, amelyek megsértése éppen úgy konzekvenciát von maga után, mint az írott törvények esetében.

Abban a munkateremben is, ahol az említett brigád dolgozik, segítenek egymáson az asszonyok. Nem is az az ötszáz forint a minősítő motívum, amelyet összeadtak, hanem a becsületes szándék, az új fajta gondolkodásmód, szemlélet, amelynek szülője és táplálója a szocialista kö-zeg. Ezeket az íratlan törvényeket is a megváltozott körülmények teremtették és juttatják érvényre. A szakmai ismeretek átadása, a baráti viselkedés, az egymással való törődés, a gondok és az örömek megosztása törvényre vált a kollektívák tagjai között. Ezeket a törvényeket nem lehet, nem szabad megsérteni. Önmagát zárná ki a brigádból az, aki nem így cselekedne.

Valamikor farkas-törvények kényszerültek az emberek kapcsolataiba. A gyakorlatail rendelkező szakmunkás feltette, óvta tudományát társaitól, s legfeljebb szánakoztak azon, akit valamilyen baj ért. Ki tartotta számon a névnapokat, az örömeiket és a bánatokat? Senki. Most a brigád számontartja. Az újszegedi szövetségben a minőségi ellenőrök kollektívájában ez is törvényerőre emelkedett. Egy szál virág és egy tábla csokoládé. Nem valami nagy ajándék, de nem is az érték a mérvadó, a meghatározó, hanem a szándék és a jóakarát.

A varrógépek között az egyik társ elmaradt a napi kvantummal. Valószínű bántotta valami, vagy egyszerűen azon a napon nem ment úgy a munka. A többiek csak összenéztek, nem is beszéltek egymással és máris megszűntet az elhatározás, ketten-hárman is segítettek megismertetni az elmaradást. Nem öns célként tették, hanem munkatársuknak az érdekében. Ez is íratlan törvény, segíteni a munkában.

A gyárhoz való hűség, az egymáshoz való ragaszkodás éppen úgy ide sorolható, mint az előbbi segítőszándék. Nem kötelező egy munkahelyen eltölteni évtizedeket, de talán érdemes hűségessnek lenni a „kenyéradó” vállalat-hoz. A többszörösen kitüntetett brigádok névsorait la-pozgatva kiderült, hogy a legtöbben hosszú évek, évtizedek óta dolgoznak ugyanazon a helyen. A hűségért hű-ség jár cserébe. Ez is íratlan szabály, amelyet mind a két félnek kötelessége betartani.

Sok kisebb-nagyobb esetet, példát el lehetne mondani a munkásélet hétköznapijaiból. Tudok olyan brigádot, amelynek tagjai házat építettek rászoruló társuknak. A beteg és egyedülálló kollégájuknak meleg ételt vittek minden nap, feltakarították a lakását. A másik brigád tagjai egy állami gondozott kislányoknak teremtettek otthont és családi légkört a hétvégi napokon.

Az íratlan törvények betartása az emberieségből, a szocialista humanitásból, belső kényszerből következik. Ezek kötelezőek, és a becsületes munkásember kényes is arra, hogy betartsa paragrafusait.

Gazdag István

Műemlékvédelem

A műemléki albizottságok ötödik országos értekezletének második napján, szerdán a műemlékvédelem társadalmi alapjainak kiszélesítéséről tárgyaltak Sárospatakon.

Dr. Barcza Géza, az MF osztályvezetője előadásában többek között ismertette, hogy az országban jelenleg 230 műemléki albizottság működik eredményesen a társadalmi erők támogatásával és indokolt lenne további tízenegy városban — például Miskolcon, Sátoraljaújhelyen, Szegeden és Szombathelyen — is ezek megszervezése.

Barati József, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára bejelentette, hogy a mozgalom keretében tovább szélesítik a műemléki bizottságok szervezését, létrehozják a figyelőszolgálatot.

Dr. Kis Gyula, a szombathelyi tanítóképző tanára a Vas megyében megszervezett és jól bevált figyelő-jelentő szolgálatról számolt be, Farkas Tibor, a győri városi tanács vb elnökhelyettese pedig arról a nagyszabású munkáról adott képet, amelyet a győri albizottság végzett.

Dr. Dercsényi Dezső, az Országos Műemlék Felügyelőség igazgatóhelyettese foglalta össze a kétnapos megbeszélés tapasztalatait. Végül Merényi Ferenc, az OMF igazgatója a műemléki albizottságok 39 tagjának — kiváló munkásságuk elismerésül — jutalmat adott át.

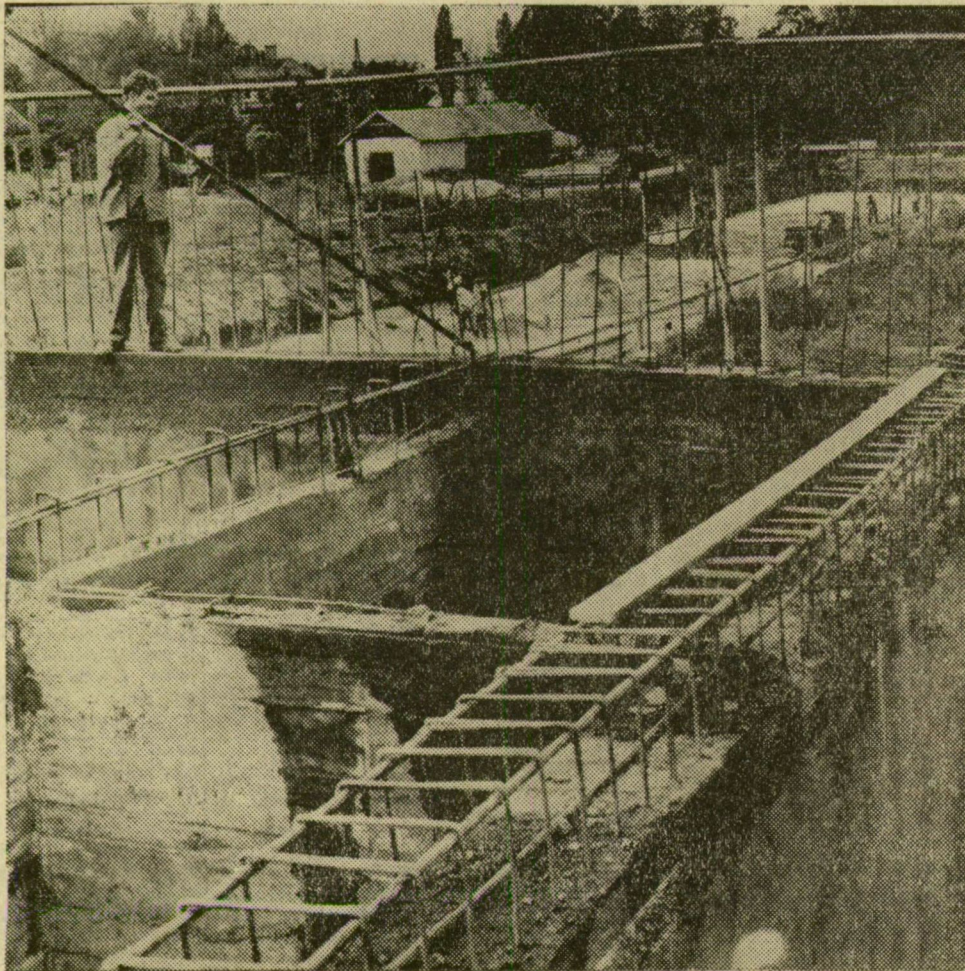
CSÜTÖRTÖK,
1968. AUGUSZTUS 29.

DEL-MAGYARORSZAG 3

Történészek tanácskozása

Augusztus 26—28 között Zalaegerszezen tartotta idei vándorgyűlését hazánk egyik legrégebb tudományos társulata, a 101 éve fennálló Magyar Történelmi Társulat. Az ország minden részéből érkezett történészek, levéltárosok és muzeológusok a helytörténeti írás elvi, módszertani kérdéseit és felhasználásának gyakorlati problémáit vitatták meg.

A tanácskozás utolsó napján elhatározták: létrehozzák a Magyar Történelmi Társulat helytörténeti szekcióját.

Somogyi Kérolyné felvétele